MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-6 ta' Gunju, 2008

Citazzjoni Numru. 170/2007

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-18 ta' April, 2007 li permezz tiegħu l-attriċi qalet bir-rispett u bil-ġurament tagħha kkonfermat:

1. Illi l-kontendenti kkontrattaw iż-żwieġ fir-reġistru taż-żwiġijiet nhar is-16 ta' Marzu, 2004, hekk kif jidher mill-estratt ta' l-att taż-Żwieġ, hawn anness u mmarkat bħala Dok. SD1;

2. Illi mill-imsemmi żwieġ il-kontendenti kellhom tifel wieħed li jismu X li twieled fit-12 ta’ Novembru, 2004;

3. Illi l-kontendenti huma separati legalment minn xulxin permezz ta’ kuntratt ta’ separazzjoni personali fl-atti tan-Nutar Dottor Bartolomeo Micallef tat-2 ta’ Mejju, 2006 (Dok. SD2);

4. Illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom hu vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju fuq il-ħajja matrimonjali, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b’anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

5. Illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta’ xi wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

6. Illi l-kunsens ta’ l-attriċi nkiseb bi vjolenza, sew fiżika sew morali, jew biża’;

7. Illi l-kunsens ta’ l-attriċi nkiseb b’qerq dwar xi kwalita’ tal-parti l-oħra li tista’ mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

8. Illi għalhekk illi ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti huwa null u mingħajr ebda effett fil-liġi;

9. Illi għalhekk kellu jiġi ntavolat dan ir-rikors ġuramentat.

Għaldaqstant ir-rikorrenti qegħda, għar-raġunijiet fuq imsemmija, bil-qima titlob illi din l-Onorabbli Qorti jogħġobha, prevja kull dikjarazzjoni meħtieġa u opportuna, illi:

1. Tiddikjara li ż-żwieġ hawn fuq imsemmi ċċelebrat bejn il-kontendenti fis-16 ta’ Marzu, 2004 huwa null u mingħajr ebda effett fil-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li hu minn issa nġunt għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuti *nomine*, ippreżentata fis-17 ta' Jannar, 2008, li permezz tagħha eċċepew bir-rispett:

Illi huma ma jafu xejn dwar il-fatti li wasslu għall-kawża, u hekk kif l-attriċi tgħaddilhom l-indirizz ta' barra u kull tagħrif ieħor meħtieġ dwar żewġha B – nieqes minn Malta – li għalih inħatru biex jidhru, huma jagħmlu ħilithom biex jaqbdu miegħu biex jikkontestaw it-talba kif imiss.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi, ta' oħtha, u tal-ġenituri tagħha.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet u ta' osservazzjonijiet.

Rat il-verbal tas-seduta tat-28 ta' April, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2004 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (c), (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuti *nomine* ma setgħux iressqu provi billi l-attriċi ddikjarat li m'għandhiex idea fejn jinsab l-assenti.

Kif pero' dejjem irritenew il-Qrati Maltin: "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi*

kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (c) – kunsens miksub bi vjolenza fiżika jew morali;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi element essenzjali tiegħu.

Ħafna mill-kontenut ta' l-affidavits prodotti jirrakkuntaw episodji wara ż-żwieġ, u naturalment x'ġara wara ż-żwieġ hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indikazzjonijiet li ż-żwieġ kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*"

Il-kawżali ta' l-attur hija waħda, u *cioe'* n-nuqqas ta' diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995): "*B'difett serju ta'*

diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ." F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi <u>Angela Spiteri vs Joseph Spiteri</u> (4 ta' Novembru, 1994), <u>Robert Attard vs Josephine Attard</u> (18 ta' Ottubru, 1995) u <u>Janet Portelli vs Victor Portelli</u> (14 ta' Awissu, 1995). Madankollu hemm ukoll indikazzjoni li kif *gia'* ingħad, il-partijiet baqgħu għaddejjin tul l-għerusija mingħajr ma ntebħu li ż-żwieġ ma seta' qatt jirnexxi bejniethom.

Fil-kawża fl-ismijiet <u>Mario Mizzi vs Maris Mizzi</u> (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

F'dan il-każ jidher illi l-konvenut kien iktar moħħu li jkun liberu jgħix Malta milli jiżżewweġ bis-serjeta'. L-attriċi ħarġet tqila, u in fatti tarbija twieldet ftit iktar minn sitt xhur wara ż-żwieġ, u allura ħassitha li kellha tiżżeweġ għaliex ma xtaqitx tiffaċċja l-ġenituri tagħha li fil-fatt lanqas kienu jafu b'xejn – lanqas biż-żwieġ. Il-konvenut spiċċa biex qal lill-attriċi titlaq mid-dar, avolja din kienet proprjeta' tagħha. Isseparaw legalment fis-sena 2006 u l-konvenut lanqas l-iċken interess fit-tifel qatt ma kellu.

Għal dawn il-motivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba ta' l-attrici u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-16 ta' Marzu, 2004. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------